

**Nr 1497/20/A**

**Wytyczne  
dotyczące zasad bezpieczeństwa i higieny oraz duszpasterstwa w czasie pandemii  
koronawirusa**

**I. Dyspensa**

1) Zgodnie z wcześniejszymi postanowieniami na terenie Diecezji Gliwickiej obowiązuje dyspensa od niedzielnego i świątecznego uczestnictwa we Mszy świętej dla:

- a) osób w podeszłym wieku,
- b) osób z objawami infekcji (np. kaszel, katar, podwyższona temperatura itp.),
- c) osób, które czują obawę przed zarażeniem.

2) W związku z ograniczeniami liczby wiernych, którzy mogą uczestniczyć w zgromadzeniach religijnych, wiernym parafii, które znajdują się w obszarze tzw. strefy czerwonej udzielam ogólnej dyspensy od obowiązku niedzielnego i świątecznego uczestnictwa we Mszy świętej w okresie obowiązywania ww. restrykcji.

3) Zachęca się duszpasterzy by organizowali transmisje Mszy świętych z kościoła dla wiernych, którzy z różnych powodów nie mogą w nich uczestniczyć.

**II. Uczestnictwo we Mszy świętej i nabożeństwach w kościołach**

1) Ilość wiernych w kościołach.

a) W kościołach obowiązują następujące zasady, co do ilości wiernych, którzy mogą przebywać w kościele w czasie sprawowania liturgii: w strefie żółtej – 1 osoba na 4 m kwadratowe; w strefie czerwonej – 1 osoba na 7 m kwadratowych powierzchni kościoła, w której wierni uczestniczą w liturgii.

b) Na drzwiach kościoła należy umieścić informację o tym, ile osób może znajdować się w kościele.

2) Środki ochrony osobistej.

a) Maseczek lub przyłbic zakrywających nos i usta w obszarze kościoła powinni używać:

- wierni uczestniczący w liturgii, chyba że mają zwolnienie lekarskie wynikające z przeciwwskazań medycznych,

- posługujący w kościołach (kościelni i inni) w sytuacjach kontaktu z innymi osobami (np. podczas zbierania ofiary-kolekty czy w czasie przygotowania paramentów liturgicznych w kościele, gdzie przebywają inne osoby),

- służba liturgiczna podczas liturgii i przygotowania do niej w zakrystii, z wyjątkiem diakona, lektora i psalterzysty w momentach wykonywania czytania lub śpiewu,

- księży koncelebransi – zwłaszcza podczas rozdawania Komunii Świętej i procesji przez świątynię.

**b)** Z obowiązku noszenia maseczki lub przyłbicy ochronnej zwolniony jest jedynie kapłan przewodniczący liturgii.

**c)** W kościołach należy udostępnić dozowniki z płynem dezynfekującym, które powinny być ustawione przy drzwiach wejściowych (lecz nie w kropielnicach). Należy ponadto przy drzwiach wejściowych umieścić przypomnienie o obowiązku zasłaniania ust i nosa.

**d)** Zakazuje się uzupełniania kropielnic wodą święconą i kropienia nią wiernych.

### **3) Udzielanie Komunii Świętej.**

**a)** Ze względu na sytuację epidemiczną zalecam kapłanom, aby przygotowywanie paramentów, a zwłaszcza kielicha do sprawowania Mszy świętej, spożywanie z niego Krwi Pańskiej oraz puryfikacja były pozostawione głównemu celebransowi, nawet jeśli są obecni kapłani koncelebrujący lub inni posługujący. Kapłani koncelebrujący, jeśli są, powinni przyjmować Komunię Świętą przez zanurzenie Ciała Pańskiego w Krwi Pańskiej przed głównym celebransem, który spożywa całą pozostałą Krew Pańską, jako ostatni.

**b)** Podczas każdej liturgii wiernym należy umożliwić przyjęcie Komunii Świętej zarówno do ust, jak i na rękę. Nie wolno zmuszać wiernych do przyjmowania Komunii Świętej jedynie w tej formie, jaką uznaje za słuszną miejscowy duszpasterz.

**c)** Każdorazowo należy wyraźnie ogłosić wiernym porządek przyjmowania Komunii Świętej. W przypadku, gdy jest więcej szafarzy, należy utworzyć oddzielne rzędy dla przyjmujących Komunię Świętą do ust i na rękę. Jeśli jest obecny tylko jeden szafarz, najpierw należy udzielić Komunii Świętej wiernym, którzy przyjmują ją na rękę, a następnie tym, którzy przyjmują Komunię Świętą do ust. Należy pamiętać o zachowaniu odległości między osobami przystępującymi do Komunii Świętej, a także by osoby, które przyjmują Ciało Pańskie na rękę, spożyły je bezpośrednio przy kapłanie. Nie należy w tym względzie ponaglać wiernych, aby nie doszło do nadużyć.

**d)** Kapłani i nadzwyczajni szafarze rozdający Komunię Świętą powinni bezpośrednio przed tą czynnością, jak i po niej zdezynfekować ręce.

### **4) Modlitwa o ustanie epidemii.**

**a)** Ponieważ zniesiony został obowiązek odprawiania Mszy Świętych w intencji ustania epidemii, zachęca się duszpasterzy, by w sytuacji, gdy dopuszczają to przepisy liturgiczne, skorzystać z formularza Mszy Świętej „w czasie pandemii”, z prośbą o ustanie epidemii, co nie musi stanowić osobnej intencji mszalnej.

**b)** Usilnie zachęca się duszpasterzy do organizowania nabożeństwa lub wystawienia Najświętszego Sakramentu, np. na koniec Mszy Świętej połączonego z odśpiewaniem suplikacji.

**5)** Wszystkim kapłanom udzielam prawa binacji i trynacji. Wszystkim księżom starszym, chorym i znajdującym się w kwarantannie zezwalam na odprawianie Mszy Świętej we własnym mieszkaniu.

## **III. Sprawowanie sakramentu pokuty i pojednania**

**1)** Zbliżająca się Uroczystość Wszystkich Świętych jest czasem większej ilości spowiedzi wiernych. Dlatego zachęca się by w miarę możliwości sakrament ten był sprawowany w tzw. otwartych konfesjonałach lub miejscach, które umożliwiają należyty dystans. W każdym przypadku należy jednak zadbać, by konfesjonał był należycie

przygotowany i dezynfekowany. Zarówno kapłan jak i penitent powinni mieć zasłonięte usta i nos za pomocą maseczki lub przyłbicy ochronnej.

#### **IV. Działanie w przypadku wykrycia zakażenia u duszpasterza**

1) W przypadku, gdy u któregoś z kapłanów zostanie potwierdzony pozytywny wynik testu na obecność koronawirusa, należy się niezwłocznie zgłosić do właściwej stacji sanitarno-epidemiologicznej, zaś kapłani, którzy mieli kontakt z zarażonym powinni poddać się izolacji, zgodnie z zaleceniami właściwych służb. W porozumieniu z dziekanem dekanatu należy się wtedy zatroszczyć o zastępstwo kapłanów, którzy mogliby sprawować sakramenty w czasie nieobecności miejscowych duszpasterzy. Fakt ten należy zgłosić Kurii Diecezjalnej w Gliwicach. Należy bezwzględnie przestrzegać obowiązku izolacji.

2) Aby zapewnić należyte funkcjonowanie duszpasterstwa w razie choroby lub kwarantanny duchownych danej parafii, w przypadku, gdy Msza Święta miała być koncelebrowana ze względu na ilość przyjętych intencji, zezwalam by Mszę Świętą w kościele celebrował jeden kapłan w jednej intencji, pozostałe zaś mogą odprawić na plebanii księża znajdujący się w kwarantannie.

#### **V. Posługa chorym**

1) Absolucja generalna.

a) Mając na względzie Notę Penitencjarii Apostolskiej z 20.03.2020 roku oraz kan. 961 § 2 KPK udzielam zezwolenia, w nadzwyczajnych i poważnych sytuacjach, na udzielenie absolucji generalnej kilku penitentom bez indywidualnego wyznania grzechów, to jest: kapelanom szpitali zakaźnych oraz jednoimiennych dedykowanych leczeniu osób zarażonych wirusem SARS-CoV-2 tym pacjentom oraz personelowi, którzy wyrażą wolę skorzystania z tej możliwości.

b) Korzystający z upoważnienia do udzielenia absolucji generalnej zobowiązani są do zachowania następujących warunków:

- powinni przed skorzystaniem z upoważnienia zawiadomić o swoim zamiarze Biskupa Gliwickiego, a gdy jest to niemożliwie ze względu na poważną sytuację nagłącą powinni jak najszybciej poinformować go o udzielonej absolucji generalnej;

- przed udzieleniem absolucji generalnej powinni zapytać penitentów – jeśli jest to możliwe – o ich wolę skorzystania z tej możliwości, jak również pouczyć ich o możliwość skorzystania z nadzwyczajnej drogi odpuszczenia grzechów, o której mowa w punkcie V. 1) a);

- za każdym razem powinni pouczyć penitentów korzystających z absolucji generalnej o obowiązku wyznania wszystkich grzechów ciężkich tą absolucją objętych przy następnym indywidualnie sprawowanym sakramencie pokuty i pojednania, pod sankcją ponownego wpadnięcia w te grzechy;

- udzielający absolucji generalnej powinni – w miarę możliwości – zastosować odpowiednie urządzenia nagłaśniające, aby penitenci mogli usłyszeć formułę rozgrzeszenia;

- przy udzielaniu absolucji generalnej należy zachować obrzęd liturgiczny przewidziany w *Obrzędach pokuty dostosowanych do zwyczajów diecezji polskich*.

2) Sakrament namaszczenia chorych.

a) Dopuszcza się możliwość udania się do domu chorego z posługą sakramentalną. Należy jednak zrezygnować z tradycyjnej formy takich wizyt w pierwszy piątek lub sobotę

miesiąca, a wizyty rozłożyć tak by jednego dnia odwiedzić jednego lub dwóch chorych, aby zminimalizować ryzyko ewentualnego zakażenia.

b) W czasie sprawowania sakramentu należy zachować wszelkie wymogi bezpieczeństwa; namaszczenia olejem chorych można dokonać przy pomocy jednorazowej rękawiczki lub patyczka higienicznego.

## **VI. Spotkania grup i pielgrzymki**

1) Spotkania formacyjne, organizowane dla dzieci, młodzieży i dorosłych należy prowadzić w trybie zdalnym. Jeżeli jest to niemożliwe, należy je odwołać.

2) Należy odwołać wszystkie pielgrzymki i wyjazdy duszpasterskie.

3) Należy także zawiesić wszelkie spotkania organizowane w gronie kapłanów oraz ograniczyć indywidualne spotkania księży, by nie dopuścić do sytuacji, w której nie będzie dostępnych kapłanów, mogących sprawować posługę duszpasterską.

## **VII. Uroczystość Wszystkich Świętych**

1) W związku z Uroczystością Wszystkich Świętych i Dniem Zadusznym należy zachęcać wiernych do indywidualnego nawiedzania cmentarzy, rozkładając odwiedziny grobów swoich bliskich na okres przed Uroczystością i po niej.

2) W wielu parafiach funkcjonuje tradycja odprawiania w Uroczystość Wszystkich Świętych Mszy Świętych na cmentarzach. Uprasza się jednak duszpasterzy by w tym roku rozważyć rezygnację z tych Mszy, a wiernych zaprosić do udziału w Mszy Świętej w kościele oraz w nabożeństwach za zmarłych odprawianych w dniach następujących po uroczystości Wszystkich Świętych.

## **VIII. Wizyty duszpasterskie (tzw. kolęda)**

1) W tym roku w Diecezji Gliwickiej zostają odwołane duszpasterskie wizyty kolędowe w tradycyjnej formie.

2) Zamiast tego wiernych należy zaprosić na Msze Święte lub nabożeństwa kolędowe, zorganizowane w mniejszych grupach, których intencją będzie modlitwa za tych właśnie parafian.

3) Podczas Mszy Świętej można wygłosić okolicznościową homilię, nawiązując także do bieżących spraw wspólnoty parafialnej oraz należy odmówić modlitwę błogosławieństwa nad zebranymi i pozostałymi w domach mieszkańcami, zwłaszcza chorymi, jak również poświęcić wodę, którą wierni mogą zabrać do domów.

4) Należy także przygotować i rozdać wiernym teksty modlitwy do wspólnego odmówienia w domach.

5) Należy zachęcić wiernych, by po powrocie do domów odprawili przygotowaną celebrację „liturgii rodzinnej”, odmawiając modlitwę, której tekst otrzymali w świątyni, oraz kropiąc mieszkanie wodą święconą.

## **IX. Bierzmowanie**

1) Roztropnemu osądowi duszpasterza, w porozumieniu z rodzicami, powierzam decyzję o udzieleniu sakramentu bierzmowania młodzieży, która w tym roku miała przyjąć ten sakrament. W tym przypadku udzielam zezwolenia, by każdy proboszcz udzielił bierzmowania młodzieży swojej parafii.

## **X. Informacje końcowe**

1) W przypadku ukazania się nowych wytycznych państwowych możliwe będą zmiany i uaktualnienia powyższych przepisów, dlatego proszę duszpasterzy o sprawdzanie na bieżąco służbowej poczty elektronicznej.

2) W razie jakichkolwiek wątpliwości lub trudności interpretacyjnych w rozumieniu zapisów niniejszego dokumentu należy zwrócić się do Biskupa Gliwickiego lub Wikariusza Generalnego.

† Andrzej Iwanecki  
Wikariusz Generalny

Ks. Sebastian Wiśniewski  
Kancelarz Kurii